

Tanulmányi jelentés a Borsod-Gömöri Református Egyházmegye

2021. évi életről

Előadja: Almási Ferenc, tanulmányi előadó

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Keresztelő János Jézus Krisztus útkészítője volt, az utolsó ószövetségi próféta. Kemény szavakkal illette azokat, akik azért jöttek hozzá, hogy keresztelje meg őket és a megtérés fontosságára, komolyságára hívta fel a figyelmet. Voltak tanítványai, de amikor megjelent Jézus, Őt kezdték el követni. Tulajdonképpen maga bátorította őket erre, hiszen így tett bizonyosságot Jézusról: „Én vízzel keresztellek titeket, de eljön az, aki erősebb nálam, és én arra sem vagyok méltó, hogy saruja szíját megoldjam” (Lk 3:16) – Hálátlannak tűnő feladat volt az övé, de pontosan tudta János, hogy ő útkészítő, és a feladata, szolgálata az embereket készíteni a Messiással való találkozásra.

Amikor Jézus Keresztelő János haláláról értesült, minden bizonnal megrázta. Nyilván hatalmas fájdalom volt ez neki. Ugyanakkor a tanítványok ekkor érkeztek vissza abból a küldetésből, ahová kettessel küldte el őket Jézus Önmaga előtt, hogy az érkezésére felkészítsék az embereket. Jézus ekkor mondta nekik: „Jöjjetek velem, csak ti magatok egy lakatlan helyre, és pihenjete meg egy kissé!” (Mk 6:9-31)

Úgy gondolom, hogy a mostani világ rendkívül megterhelő, krízisekkel és veszteségekkel teli az emberiségnek. A járvány, a háború, az újabb gazdasági krízis prognózisa, sőt lassan jelenléte, a progresszívnek mondott eszmerendszerek, melyek egyetlen célja felszámolni mindent, ami évezredekken keresztül működött és jó volt, megtette és teszi a hatását. A teljes bizonytalanság, kiszámíthatatlanság lassan felőrli az embereket és a keresztyéneket is jelentősen megpróbálja. Ez igaz a lelkipásztorokra is. Legalábbis ennek nyomait vélem felfedezni a tanulmányi jelentésekből.

Az elmúlt évihez képest is sokkal kevesebben adtak válaszokat a kérdésekre. Rengetegen teljesen üresen hagyták a rubrikákat, mások egy mínuszt vagy 0-t írtak. Egyre többbe vallják be, hogy nincs idejük egyszerűen olvasni, művelni magukat. – De vajon ki vetné rájuk az első követ? Elfogyó falvakban a fizikai munkát végzi sok lelkész, pályázatokot próbál írni, városokban hatalmas túlterheléssel küzdenek sokan a rendkívül szerteágazó menedzseri feladatokban és lelkészi szolgálatokban. Heti 1-2 órát tud a lelkészek többsége önképzéssel tölteni, bár azért vannak olyanok is, akik heti 7, sőt némelyek heti 20-25 órát töltenek olvasással, művelődéssel.

A válaszokat tekintve az olvasható ki, hogy nem elméleti segítségért kiáltanak a válaszadók. A mindennapi gyakorlatban használható ismereteket, előadásokat, képzéseket várnak. Misszió, gyülekezetépítés, ifjúsági munka, keresztség, konfirmáció tekintetében várná a legtöbb lelkész segítséget, előadást. Emellett lelkigondozás, belmisszió, pasztoráció, homiletika, romák katechézise és aktuális témák, mint például a háború vagy a pandémia hatása a társadalomban témájában fogadnának örömmel segítséget, ismereteket.

Továbbképzésekből nem sok volt az elmúlt évben sem. Többen viszont elégedettségüket fejezték ki az egyházmegyei alkalmakon tartott előadásokkal kapcsolatban.

Arra a kérdésre, hogy mely teológiai szakággal foglalkozik szívesen a lelkipásztor, a válaszadók túlnyomó többsége szintén gyakorlati témaköröket nevezett meg, igaz megjelent a filozófia, dogmatika, liturgia, vallástörténet iránt is az igény.

Igehirdetéssel, poimenikával és misszióval kapcsolatos műveket ajánlanak elolvasásra, feldolgozásra legtöbben.

Akik részt tudtak venni képzéseken, azok doktori iskolának részesei, vagy lelkészegyesületben, MEÖT Missziói konferencián, Országos Nőszövetségi vezetőképzésen, pedagógus-, pasztorálpszichológiai vagy valamilyen gyakorlati vezetőképzésben mélyítették ismereteiket.

A Sárospataki Református Teológiai Akadémiának a válaszadók fontos szerepet tulajdonítanak, de többen jelezték, hogy alig- vagy egyáltalán nem érzik az intézmény hatását, a kapcsolat gyengülő: a legációkra korlátozódik sokszor, ami a kevés hallgató miatt még gyérebbé válik. Főleg a Patakon végzett diákok érzik fontosnak az ősi skólát, hiszen összeköti őket.

A lelkésztovábbképzésekre javasolt előadásokat tekintve újra a gyakorlat-orientált szemlélet jelenik meg: A legtöbben Dr. Bagdy Emőket és Dr. Gaál Sándort jelölték meg. Volt, aki a Zsinati Missziói

Iroda témáit és előadóit javasolta a lelkészképzéseinkre. Mellettük a teljesség igénye nélkül: Dr. Marjovszky Tibor, Dr. Dienes Dénes, Dr. Hézszer Gábor, Szarka Miklós, Dr. Komlósi Piroska, Dr. Thoma László, Dr. Lovas András, Szikszai Szabolcs, Dr. Tapolyai Emőke, Dr. Enghy Sándor, Dr. Barnóczki Anita, Dr. Kádár Ferenc és még sokan mások jelennek meg.

Napi- és hetilapok, illetve a teológiai szaklapok tekintetében is egyre nő az internet használata. Egyházkerületi lapunkat, a reForrást, mint rendszeresen olvasott újságot nagyon sokan megnevezték a válaszadók közül. Főleg igehirdetéssel kapcsolatos folyóiratokat olvasnak a kollégák, de megjelölik az egyháztörténelmi, egyházzenei és a mindennapi keresztyén életre reflektáló lapokat is.

Növekszik a verseket olvasók száma.

Teológiai irodalmat tekintve lelkigondozással, igehirdetéssel kapcsolatos könyveket jelöltek meg leginkább, illetve életrajzi regényeket, dogmatikai műveket, közösségépítéssel foglalkozó szakirodalmat és kátémagyarázatot találunk többek között. A magyar mellett angol és német nyelvű sajtótermékeket forgatnak többen.

Jelenleg 10 teológus tanul az egyházmegyénkből valamelyik Református Egyetemen.

Összességében elmondható, hogy néhány kivételtől eltekintve a lelkipásztorok többsége keveset tud olvasni, képezni magát. A különböző képzettségre továbbra is korlátozottan van lehetőségük szervezett formában. Az elfáradás jelei rendkívül erősen mutatkoznak. Jól látszik, hogy a szolgálatban nem feltétlenül érzik sikereket és ezért tanulmányi szinten is gyakorlati segítséget igényelnének, hogy az örök evangéliumot jobban el tudják juttatni a rájuk bízottakhoz, illetve hogyan lehet a hirdetett kegyelemmel a hétköznapi életben boldogan élni.

Fontosnak gondolom, hogy a lelkészek feltöltődhessenek. Erre sokféle törekvés van, de láthatóan kevésbé hatásosak. Pedig szükség lenne olyan alkalmakra, ahol gyakorlati témákról kényelmesen, arra több időt hagyva tudnak, tudunk beszélni és közben nem csak az ésszt, elmét, hanem a lelket is engedjük Jézus Krisztus jelenlétében felüdülni, erősödni. Egyházmegyénk vezetése látszik, hogy törekszik erre és ennek örülünk: reméljük, a jövőben sikerül még jobban elérni a kívánt célokat.

Határozati javaslat ugyanaz, mint tavaly:

1. Az egyházmegyei közgyűlés a beszámolót elfogadja
2. Az egyházmegyei lelkésztestületi üléseken és/vagy mellett gyakorlat-orientált előadások szervezése a megváltozott világban való szolgálatunk elősegítése érdekében (pl. alapok újra tisztázása: lelkészség, egyház, keresztesítés, konfirmáció, esketés, a társadalom kritikus kérdéseire adott keresztyén válaszok, szolgálat kicsi, falusi gyülekezetben és nagyvárosban, stb.)

Miskolc-Imola, 2022. 07. 02.